

SPORTIEF

VITAAAL

gemeente
Goeree-Overflakkee

Sport- en bewegagenda Goeree-Overflakkee

Aan het woord: voorwoord

Benen die verzuren in een gevecht met de wind op de fiets. Het niet willen verliezen van die net iets betere tegenstander op het voetbalveld. Het per se moeten volhouden van die laatste oefening tijdens de groepsles in de sportschool. Sport daagt uit en laat je ervaren dat je tot veel in staat bent! Net zo goed is het heerlijk om een fris hoofd te krijgen door een lange wandeling of even afstand te nemen van de alledaagse drukte door te ontspannen in het zwembad of op de tennisbaan.

Sporten en bewegen is gezond voor iedereen en kan in vele vormen plaatsvinden. Het zorgt ervoor dat je fysiek fit blijft, het vergroot je weerstand en het draagt bij aan het mentaal welbevinden. Ook vergroot het de sociale binding door samen te sporten of door te ervaren dat je een gelijke passie voor sport hebt. Kortom, sporten is voor velen van ons een belangrijk onderdeel van het leven en heeft een sterke preventieve en sociale functie.

Vanwege het grote belang dat we aan sport hechten, zetten we ons ervoor in dat iedereen op Goeree-Overflakkee dagelijks voldoende beweegt en in staat is om sportief actief te zijn. We hebben de nadrukkelijke wens om de brede maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen te benutten. Het doet mij goed u als wethouder Sport de lange termijn 'Sport- en bewegagenda *Sportief vitaal*' aan te mogen bieden.

Deze notitie sluit aan bij landelijke kaders en uitgangspunten, zoals onder andere in het Nationaal Sportakkoord opgenomen. Evengoed past het in het sportlandschap dat we op ons eiland kennen, gevormd door vele sportaanbieders: de uitnodigende omgeving en voorzieningen die sporten mogelijk maken.

In de Sport- en bewegagenda staan de visie en doelstellingen van de gemeente Goeree-Overflakkee omtrent sport verwoord, als onderdeel van een gezonde leefstijl. Want sport is meer dan alleen in beweging zijn. Door een actieve leefstijl wordt veel bereikt op gezondheidsvlak, welzijn en leefbaarheid. Een gezonde leefstijl is geen sluitstuk maar een basisvoorwaarde voor een sterke en energieke samenleving.

Sportambities zijn in het opstellen, maar zeker in het realiseren, geen solistische aangelegenheid van de gemeente. De overgrote meerderheid van de sportactiviteiten wordt tenslotte ook zonder directe inmenging van de gemeente georganiseerd. We willen ondersteunend zijn aan die maatschappelijke organisaties die zich inzetten om de sportparticipatie op Goeree-Overflakkee te faciliteren en te stimuleren. Vanuit de Sport- en bewegagenda proberen we juist in te zetten daar waar de sportparticipatie achterblijft.

Het is immers wenselijk dat de sportparticipatie stijgt en de maatschappelijke trends zoals toenemend overgewicht, bewegingsarmoede, vereenzaming en een verscherpte tweedeling in de samenleving gekeerd worden. Sport en bewegen dragen hier in mijn optiek enorm aan bij. Ik zie daarom uit naar mooie resultaten.

*Berend Jan Bruggeman,
Wethouder Sport*

Inhoudsopgave

Aan het woord: voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Aan de start: inleiding	4
Aan de hand van: visie en samenhang.....	7
Positionering Sport- en beweegagenda in relatie tot visie breed sociaal domein	7
De gemeentelijke visie op sport.....	7
Aan de slag: aanpak en resultaten	8
Thema 1 Een gezonde start	9
Thema 2 Niemand buitenspel.....	12
Thema 3 Vitale senioren.....	14
Thema 4 Vitaal verenigingsleven en gemeentelijke ondersteuning sport	16
Thema 5 Een omgeving die uitnodigt tot beweging.....	19
Aan de zijlijn: randvoorwaarden.....	22
Sportteam GO	22
Financiën	23
Communicatie.....	24
Monitoring en evaluatie	24
Inspirerende documenten	25
Bijlagen	26

Colofon

- **Opdrachtgevers:** Berend Jan Bruggeman (bestuurlijk) en Arianda Phaff (ambtelijk).
- **Stellers:** Rick Postema en Chantal van der Klooster.
- **Met inbreng en ondersteuning van:** Meis Broeders, Hermien Dannenberg en Eric Godrie.
- **Visualisaties:** Frank van Rongen van Orangepark.nl
- **Versie:** definitief, na raadsbesluit 10 mei 2022
- **Datum:** 10 juni 2022
- **Registratienummer:** Z-21-131061/145409

Aan de start: inleiding

Een nieuwe notitie sport voelt als een startpunt. Met frisse energie inzetten op actuele ambities en doelen voor de toekomst. Dat gaan we doen, met elkaar, maar niet zonder te beseffen dat we niet op nul beginnen. Al vele jaren zetten tal van organisaties zich in om sportmogelijkheden op Goeree-Overflakkee te bieden en sportdeelname te stimuleren. Zo ook de gemeente. Je hoeft maar naar buiten te stappen en je ziet resultaten van die inzet; er wordt volop gesport, een sportaccommodatie of sportvereniging is nooit ver uit de buurt en de beweegmogelijkheden in de natuur en openbare ruimte zijn talloos.

In de beleidsvorming gaan we verder op die ingeslagen weg. In 2014 is de eerste beleidsnotitie Sport van de gemeente Goeree-Overflakkee vastgesteld. De voorliggende Sport- en beweegagenda is uitgewerkt op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde 'startnotitie sportbeleid Goeree-Overflakkee 2021'. De uitgangspunten van de startnotitie rusten op de basis van de visie breed sociaal domein gemeente Goeree-Overflakkee '*Samen leven op Goeree-Overflakkee*' en landelijke en lokale ontwikkelingen en zijn vertaald in concrete ambities en projecten voor de komende jaren.

Voor deze Sport- en beweegagenda zijn we in gesprek gegaan met maatschappelijke organisaties in sport, onderwijs en zorg om ook hun input mee te nemen. Zij zijn belangrijke partners voor de toekomst. Er hebben zowel individuele gesprekken als bijeenkomsten in groepsverband plaatsgevonden. Ook hebben we aan de hand van enquêtes informatie verzameld onder lokale sportaanbieders en het onderwijs.

In dit document beginnen we met de beschrijving van enkele onderwerpen en ontwikkelingen die als achtergrond dienen, aanvullend op de inhoud van de startnotitie. Vervolgens worden thematisch de ambities in de Sport- en beweegagenda beschreven, met een uitwerking van hoe we hierop in gaan zetten.

• *Waarom een Sport- en beweegagenda?*

Sport en bewegen staan zowel lokaal als landelijk nadrukkelijk op de agenda. We schenken binnen de gemeente veel aandacht aan sport en bewegen en zetten hier breed op in. De wettelijke verplichtingen van gemeenten hebben in de basis enkel betrekking op het gebied van bewegingsonderwijs. Toch dragen we als gemeente bij aan het sportklimaat op Goeree-Overflakkee door onder andere ondersteuning te bieden aan sportaanbieders, sportparticipatie te stimuleren en accommodaties beschikbaar te stellen. We geloven in de wezenlijke bijdrage van sporten en bewegen aan de algehele gezondheid en welzijn van onze inwoners.

Sporten en bewegen zijn essentieel voor een fysiek en sociaal gezonde samenleving. Bij bewegen gaat het om functionele en dagelijkse beweging, zoals naar school fietsen, boodschappen doen of het huishouden regelen. Bij sporten gaat het om een hoger bewegingsniveau, het vraagt meer inspanning. In deze notitie hanteren we geen scherp onderscheid tussen sport en bewegen, maar spreken we in zijn algemeenheid over sport, wat per individu dus qua intensiteit en vorm kan verschillen.

Positieve effecten sporten en bewegen

De kern van de meerwaarde die we aan sporten en bewegen verbinden bestaat uit de positieve effecten die het heeft op de fysieke gezondheid: fit en krachtig zijn, op gezond gewicht en over een goede conditie beschikken. Het besef is de afgelopen decennia steeds meer gegroeid dat de positieve effecten veel breder zijn en dat gezondheid veel meer is dan de afwezigheid van ziekte. Het concept *Positieve Gezondheid* bijvoorbeeld gaat uit van de veerkracht van mensen om zich aan te passen aan wat zich in het leven voordoet, zoals fysieke, emotionele en sociale uitdagingen, door zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Sport en bewegen draagt bij aan die veerkracht. De nadruk ligt bij sporten niet op wat je niet kan, niet hebt of niet mag. De nadruk ligt op de activiteit zelf en het plezier dat je daarbij ervaart. De neveneffecten zijn dat mensen sociaal kapitaal ontwikkelen, geactiveerd worden en zichzelf ontwikkelen.

ACTIEF MEEDOEN

- Vrijwilligers
- Initiatieven
- (Re)socialisatie
- Actief burgerschap

SAMEN LEVEN (SOCIALE BASIS)

- Sociaal kapitaal
- Ontmoeten
- Erbij horen
- Onderling begrip
- Leuke activiteiten

POSITIEVE GEZONDHEID

- Lichamelijk fit
- Positieve gevoelens
- Zingeving
- Kwaliteit van leven
- Dagelijks leven

POSITIEF OPGROEIEN

- Talenten ontplooiën
- Zelfsturing en regie
- Normen en waarden
- Veilig en positief sportklimaat

Figuur Breed effect sport en bewegen

Urgentie vanwege leefstijleffecten

De sportparticipatie en het gewicht van jeugd op Goeree-Overflakkee laat zich in grote lijnen vergelijken met de landelijke situatie. De ruime meerderheid voldoet aan de normeringen die hiervoor gebruikt worden. Toch blijft het stimuleren van een gezonde leefstijl onder jeugd van groot belang. De basis voor een goede gezondheid en gezonde leefstijl wordt gelegd tijdens de jeugd en we zien dat de gezondheid van de jeugd in de loop van de jaren verder onder druk is komen te staan.

De gegevens met betrekking tot de brede doelgroep volwassenen op Goeree-Overflakkee, tonen een positief beeld ten opzichte van landelijk gemiddelden.

Voor de doelgroep senioren geldt echter een zorgwekkender beeld. Er is sprake van lage sportdeelname en dagelijkse beweging, wat mede de oorzaak is voor een hoog percentage overgewicht onder senioren. Nadrukkelijke inzet en stimulering van een gezonde leefstijl blijken van groot belang.

Naast inactieve jeugd en inactieve senioren zijn er nog een aantal doelgroepen te noemen die vanwege verschillende belemmeringen gemiddeld minder actief zijn en/ of overgewicht hebben. Onder belemmering verstaan we bijvoorbeeld beperkte financiële mogelijkheden, fysieke beperkingen en afhankelijkheid van anderen. Vanuit de Sport- en beweegagenda zetten we gericht in om de sportparticipatie en leefstijl van dergelijke specifieke doelgroepen, positief te beïnvloeden.

Figuur Beweegerichtlijnen – bron: Gezondheidsraad

Gelegenheid en stimulering

Sportief actief zijn en voldoende dagelijkse beweging is niet voor iedereen vanzelfsprekend en om die reden geldt dat ook voor het bereiken van deze effecten. Er moet passende gelegenheid zijn en mensen moeten zich gestimuleerd voelen om in beweging te komen. Hierbij geldt dat deze facetten niet voor iedere persoon gelijk zijn. Een brede en gevarieerde inzet op het bieden van passende gelegenheid en stimulering is een vereiste.

Richtinggevend voor samenwerking

De mate waarin de sport- en beweegdoelen worden bereikt, is voor een belangrijk deel afhankelijk van de samenwerking die in de uitvoering ontstaat. De Sport- en beweegagenda geeft de richting aan om nieuwe samenwerkingen te starten. Maatschappelijke organisaties weten op welke thema's zij kunnen aansluiten én dat zij hierbij kunnen rekenen op ondersteuning. Niet alleen vanuit de gemeente, maar ook vanuit partners van de gemeente.

Binnen de subsidiëring aan een partner als Stichting Sport en Recreatie Goeree-Overflakkee bijvoorbeeld, worden afspraken gemaakt die bijdragen aan de realisatie van de doelen uit de Sport- en beweegagenda. Dat kan door hier zelf initiatieven voor te ontplooiën, maar ook door ondersteunend aan andere organisaties te zijn. Het organiserend vermogen en de (sport)accommodaties worden hiervoor ingezet.

Toekomst

Niet alleen wij als gemeente vinden sporten en bewegen belangrijk, ook de Nederlandse Sportraad adviseert de regering om sport in de toekomst te beschouwen als publieke voorziening en de taken en verantwoordelijkheden die dit met zich meebrengt vast te leggen in een sportwet. Een wet die moet zorgen voor een stevige toename van de bijdrage van overheden om sport en bewegen intensief en effectief bij te laten dragen aan maatschappelijke doelen waaronder een gezonde leefstijl en sociale cohesie voor de hele bevolking.

Aan de hand van: visie en samenhang

Vanuit het streven naar integraliteit in beleid en uitvoering is gekeken naar de raakvlakken met andere thema's in gemeentelijk beleid. Dit betreft een breed scala aan thema's en ambities. Het lokaal preventieakkoord en het IJslands preventiemodel zijn onderwerpen die directe verbinding met de Sport- en bewegagenda kennen. Zo worden de sportambities gekoppeld aan andere beleidsambities van de gemeente en is op basis van deze nieuwe inzichten een hernieuwde visie op sport opgesteld.

Positionering Sport- en bewegagenda in relatie tot visie breed sociaal domein

Eind 2021 is de Visie breed sociaal domein gemeente Goeree-Overflakkee, *Samen leven op Goeree-Overflakkee* vastgesteld. De kern van de visie luidt als volgt:

'We werken samen aan een aantrekkelijk, vitaal en gezond Goeree-Overflakkee, waar we naar elkaar omzien, elkaar ondersteunen en voor elkaar zorgen als dit nodig is. We werken aan een eiland waar iedereen de ruimte ervaart om zichzelf te zijn en waar iedereen de mogelijkheid heeft om voor zichzelf en zijn naasten een goede kwaliteit van leven te creëren.'

De Sport- en bewegagenda is opgesteld in lijn met die visie en draagt bij aan de vijf opgaven die de gemeente binnen het breed sociaal domein kent. We richten ons met name op:

- Opgave 1 Blijvend Ontwikkelen
- Opgave 2 Gemeenschapszin en sociale veiligheid
- Opgave 3 Gezondheid en welzijn

Gezondheid en welzijn van onze inwoners staan steeds vaker onder druk. Het liefst zijn we er zo vroeg mogelijk bij en dat doen we door juist te investeren in die gezondheid en dat welzijn. We dagen inwoners uit om gezonde keuzes te maken en ondersteunen bij de sportparticipatie.

De gemeentelijke visie op sport

De gemeentelijke visie op sport luidt:

'Inwoners op Goeree-Overflakkee hebben de mogelijkheid en worden gestimuleerd om sportief actief te zijn, zodat zij zorg kunnen dragen voor hun lichamelijke en mentale gezondheid en welzijn. En zij sociaal vitaal betrokken zijn en blijven, een leven lang.'

Het beoogde maatschappelijke effect is dat inwoners van Goeree-Overflakkee vitaal zijn en door middel van een leven lang sport en beweging een goede gezondheid nastreven. Ze nemen actief deel aan de samenleving en investeren op die manier in een goede kwaliteit van leven.

Het doel is om de sport- en bewegingsdeelname te laten stijgen naar ten minste de landelijke gemiddelden. Dat doen we door voldoende stimulans en een toegankelijk sport- en beweegaanbod dat aansluit bij de behoefte van onze inwoners. Hierbij is extra oog voor doelgroepen die achterblijven qua sportparticipatie.

De kern van de aanpak bestaat uit de volgende drie onderdelen:

1. Iedere inwoner moet in de gelegenheid zijn om te bewegen/ sporten.
2. Bewustwording en stimulering rondom beweging en gezonde keuzes.
3. Voldoende sport- en beweegaanbod waarbij de nadruk ligt op het meedenken, stimuleren en aanmoedigen van de maatschappelijke uitvoeringspartijen.

Aan de slag: aanpak en resultaten

Om de richtinggevende visie op sport te vertalen naar de praktijk zijn er 5 thema's geformuleerd. Per thema wordt de hoofdlijn van de uitvoering beschreven voor de komende jaren en per 2 jaar worden deze vertaald naar de uitvoeringsagenda breed sociaal domein. Met de inzet wordt de focus gericht op de hiervoor genoemde specifieke doelgroepen en aanvullend wordt iedere inwoner gestimuleerd om dagelijks te bewegen.

Elk thema wordt volgens dezelfde structuur uitgewerkt. Eerst wordt beschreven waarom voor dit thema gekozen is. Daarna worden de ambities en de aanpak benoemd. De thema's zijn:

1. Een gezonde start.
2. Niemand buitenspel.
3. Vitale senioren.
4. Vitaal verenigingsleven en gemeentelijke ondersteuning sport.
5. Een omgeving die uitnodigt tot beweging.

Thema 1 Een gezonde start

Jong geleerd, oud gedaan. Zo ook met sport. Juist op jonge leeftijd is het belangrijk dat sporten in het dagelijks ritme een plek krijgt. Op jonge leeftijd is het makkelijker om vaardig te worden in het sporten en te leren hoe het is om mee te doen en actief deel te nemen in de samenleving. Het is belangrijk dat een jonge inwoner een prettige beleving krijgt van sporten, want dat is één van de bepalende succesfactoren voor een leven lang bewegen. We dragen uit dat bewegen een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl is en dat thema's als voeding en gezond gewicht hier direct op aansluiten.

Ambitie

Kinderen op Goeree-Overflakkee groeien op in een gezonde omgeving. De motorische vaardigheden zijn naar behoren ontwikkeld en een gezonde leefstijl wordt aangeleerd. Kinderen zwemmen veilig in zwembaden en in de wateren rondom ons eiland. Beweging vormt een vast onderdeel van de daginvulling, zowel op school als in de vrije tijd.

Het percentage jeugd <19 jaar oud op Goeree-Overflakkee dat lid is van een sportvereniging is in 2023 vergelijkbaar aan het percentage in 2019 (voor coronapandemie) op Goeree-Overflakkee.

Het percentage kinderen in het basisonderwijs op Goeree-Overflakkee dat voldoet aan de gehanteerde normeringen van motorische ontwikkeling, is in 2026 met 2% gestegen ten opzichte van het percentage in 2024.

Het percentage jeugd <19 jaar oud op Goeree-Overflakkee dat gezond gewicht heeft, stijgt met ingang van 2022 jaarlijks met 1%.

Waar gaan we op inzetten?

- **Beweegdiploma**

Gevarieerd bewegen helpt jonge kinderen in de ontwikkeling. Leren fietsen of zwemmen gaat kinderen beter af wanneer zij al op jonge leeftijd een goede basis voor bewegen aangeleerd krijgen. Vaardigheden als gooien, zwaaien, rollen en balanceren zijn daarnaast erg belangrijk bij het leren van andere sporten. Ook in de cognitieve en sociale ontwikkeling helpt het kinderen om al in de eerste levensjaren deel te nemen aan beweegactiviteiten in een groep. We streven naar een aanbod van beweglessen voor jeugd tussen de 2 en 5 jaar oud verspreid over het eiland. Denk hierbij aan programma's zoals het Nijntje beweegdiploma, Funkey of tuimeljudo.

- **Beweegconcept 2+1+2**

In samenwerking met het primair onderwijs, lokale sportaanbieders en de gemeente zal ingezet worden op het uitvoeren van beweegconcept 2+1+2. Het doel is meer kinderen in de doelgroep 4 tot en met 12 jaar te laten voldoen aan de beweegrichtlijnen en hun motorische vaardigheden te verbeteren.

Beweegconcept 2+1+2 =5 uur bewegen op en rondom school	
2 BEWEGINGSONDERWIJS	2 uur kwalitatief goed bewegingsonderwijs voor alle leerlingen in het PO
+1 BEWEGEN ONDER SCHOOLTIJD	+1 uur extra bewegen in het schoolcurriculum
+2 BEWEGEN NA SCHOOLTIJD	+2 uur bewegen na schooltijd op en rondom school

Dit door te realiseren dat de kinderen iedere week 2 uur bewegingsonderwijs volgen, 1 extra uur bewegen onder schooltijd en 2 uren bewegen na schooltijd. Per school zal de exacte invulling bepaald worden. Evenals de wijze waarop (gemeentelijke) ondersteuning nodig is om tot uitvoering te kunnen komen. Dit zal dus tussen de scholen onderling verschillen, waarbij het uitgangspunt 2+1+2 blijft.

Figuur Beweegconcept 2+1+2 – bron: Sportbedrijf Arnhem

- **Monitoren motorische ontwikkeling**

Op speelse en laagdrempelige wijze zullen kinderen in het primair onderwijs motorisch getest worden, met als doel de vaardigheid te kunnen beoordelen en ontwikkelingen hierin te signaleren. Kinderen die achterblijven in hun motorische ontwikkeling zullen een aanbod krijgen ondersteund te worden in het wegwerken van die achterstand. Een brede motorische ontwikkeling draagt bij aan de gezondheid, sportdeelname en persoonlijke ontwikkeling van kinderen.

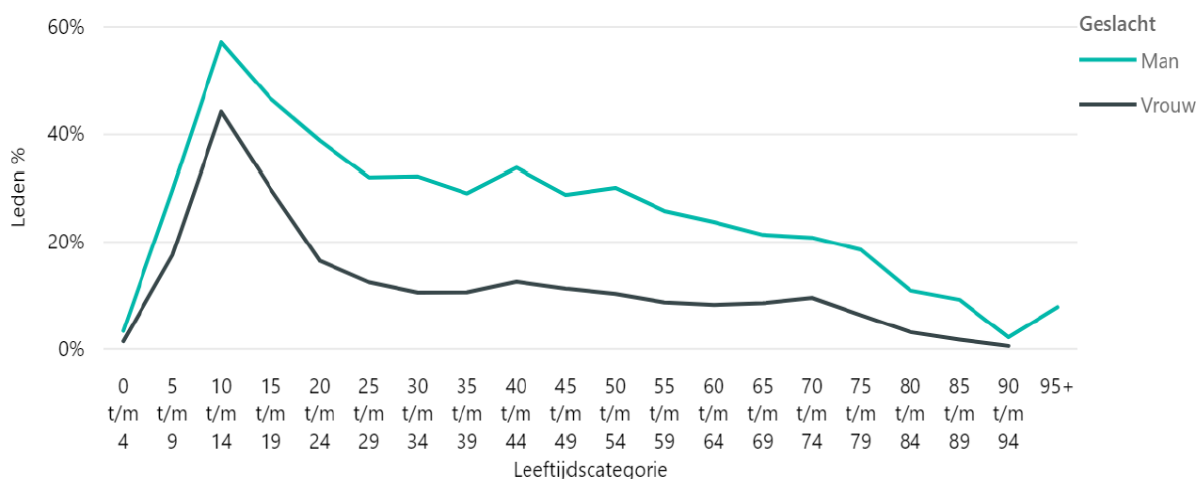
- **Bevorderen zwemveiligheid**

Juist binnen een waterrijke gemeente als Goeree-Overflakkee is het belangrijk dat alle inwoners zwemvaardig zijn, zeker ook de kinderen. Het Nationaal plan Zwemveiligheid 2021 - 2024 heeft tot doel dat iedereen veilig opgroeit en meedoet in 'Nederland waterland', door ervoor te zorgen dat inwoners zwemvaardiger worden, door zwemomgevingen veiliger te maken en door inwoners bewuster te maken van risico's op verdrinking. We gaan de mogelijkheden en voorwaarden hiertoe nader uitwerken met betrekking tot Goeree-Overflakkee.

- **Sportaanbod op maat middelbare scholieren**

De zogenaamde 'skihelling' is min of meer de standaard wanneer we cijfers omtrent lidmaatschap van sportverenigingen in een grafiek weergeven. Zo ook op Goeree-Overflakkee.

Ledenpercentage in de gemeente Goeree-Overflakkee per geslacht (2020)

Tijdens de basisschool stijgt het percentage kinderen dat lid is van een sportvereniging en vanaf de middelbare schoolleeftijd zien we dat percentage fors dalen.

Een flink deel van de middelbare scholieren dat stopt bij de vereniging wenst op een andere manier te sporten. Het is van groot belang is dat die mogelijkheden ook geboden worden.

We gaan de sportbehoefte en wensen van jongeren in het middelbaar onderwijs in beeld brengen. We willen meer zicht krijgen op specifieke groepen jongeren die moeite hebben om in beweging te komen/te blijven en dit vertalen naar concrete aanbevelingen voor sportaanbieders. Doel is de sportdeelname van deze doelgroep niet te laten afnemen en hen betrokken te laten zijn en blijven in het sportverenigingsleven.

- *Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)*

De aanpak *Jongeren Op Gezond Gewicht* is gericht op een maatschappij waarin gezond leven het uitgangspunt is. Dit vergt een aanpassing van de leefstijl, waarvoor een lange adem nodig is. De JOGG-aanpak hebben we op Goeree-Overflakkee omarmd en we zetten hierop in vanuit een lokaal netwerk. Dit netwerk wordt gevormd door partners uit het onderwijs, de kinderopvang, het sportverenigingsleven en het Centrum Jeugd en Gezin. Gezamenlijk dragen we bij aan een gezonde omgeving, waarin kinderen en jongeren structureel gezonder opgroeien.

De werkzaamheden die de sportcombinatiefunctionarissen (Sportteam GO) verrichten hangen veelal samen met JOGG. De sportcombinatiefunctionaris die de regie voert op het uitrollen van brede leefstijlthema's gericht op jeugd, is de JOGG-regisseur. Hij verbindt partijen, bewaakt de voortgang en stuurt waar nodig bij. En zorgt ervoor dat de initiatieven lokaal onder de aandacht gebracht worden. Enerzijds om de bekendheid van JOGG en de partners blijvend te vergroten, anderzijds om bij te dragen aan de bewustwording omtrent gezonde keuzes door en voor kinderen en hun omgeving.

Thema 2 Niemand buitenspel

Sport en bewegen zorgt voor een grotere weerbaarheid en zelfvertrouwen, een betere fysieke en mentale gezondheid en het beperkt sociale uitsluiting. Voor mensen die niet vanzelfsprekend mee kunnen in 'het reguliere' leven zijn deze aspecten van cruciaal belang. Helaas ervaren juist zij regelmatig te veel sociale en fysieke drempels om deel te nemen aan sport, terwijl zij dat wel willen. Onder geënquêteerde sportverenigingen op Goeree-Overflakkee blijkt het bedienen van deze doelgroep het minst 'populair'.

We concluderen dat sport goed is voor iedereen, maar niet altijd goed toegankelijk is voor iedereen. Daarbij zien we dat de sportparticipatie van deze doelgroepen ver achterblijft op gemiddelden in Nederland.

Ambitie

We zetten ons in om inactieve inwoners te activeren. Dit doen we door mogelijke drempels op ieder gebied te verlagen en waar mogelijk weg te nemen. Maar ook door aanvullend passend aanbod te realiseren.

Hierbij is het van groot belang dat sport en bewegen betaalbaar blijft voor iedereen, juist ook voor specifieke groepen waarvoor de financiële mogelijkheden beperkt zijn.

Met ingang van 2022 wordt het structurele passend sportaanbod op Goeree-Overflakkee jaarlijks met tenminste twee sportactiviteiten uitgebreid.

Met ingang van 2023 zal de beweegmakelaar jaarlijks tenminste 20 inwoners van Goeree-Overflakkee begeleiden in hun ondersteuningsvraag inzake sportdeelname.

Waar gaan we op inzetten?

- *Inventarisatie behoeften en belemmeringen*

We zorgen dat we nog meer inzicht krijgen in de behoeften, stimulansen en belemmeringen die mensen met een beperking ervaren om te kunnen sporten. Doel is om dit met partners te gaan vertalen naar aanvullend passend aanbod voor mensen met een beperking.

- *Aanvullend passend aanbod*

We zetten vanuit de gemeente in om de brug te slaan tussen de niet-sporters en de sportaanbieders. We stimuleren sportaanbieders op Goeree-Overflakkee hun aanbod (beter) geschikt te maken voor mensen met een beperking, met als doel dat inactieve inwoners met een beperking actiever worden. Dat kan ook nieuw aanbod zijn. In beide gevallen bieden we, waar dat nodig is, ondersteuning aan organisaties die zich hiertoe inzetten. Want het bieden van aangepaste sport blijkt voor veel verenigingen een drempel en de ambitie om hier invulling aan te gaan geven is relatief laag gebleken.

- *Ondersteuning vanuit een beweegmakelaar*

Vanuit Sportteam GO wordt voorzien in een beweegmakelaar 'sporten op maat'. In deze nieuwe rol zet de sportcombinatiefunctionaris zich in om een inwoner aan passend sportaanbod te koppelen, binnen zijn of haar mogelijkheden. Dat gebeurt veelal op individueel niveau. Dat kan zijn door begeleiding naar passende sport, maar ook door te helpen om financiële belemmeringen waar nodig weg te nemen, bijvoorbeeld door aanspraak te maken op compensatie van sportcontributie of sporthulpmiddelen. De beweegmakelaar ondersteunt en informeert de sporter, maar vervult ook een rol in richting van de aanwezige 'ondersteuningsbronnen'. In een later stadium zal nader bepaald worden of de beschikbare regelingen toereikend zijn. De inzet van de beweegmakelaar richt zich nadrukkelijk op begeleiding van specifieke doelgroepen. Hiernaast biedt hij of zij ook mogelijkheden tot ondersteuning van een sportaanbieder, om zo mogelijke belemmeringen in passend aanbod weg te nemen.

- *Promoten aanbod*

Het passend sportaanbod gericht op inwoners waarvoor het reguliere sportaanbod niet per definitie geschikt is, wordt beter in beeld en onder de aandacht gebracht van de doelgroep(en) en betrokken organisaties. Het doel is de mogelijkheden tot (passend) sporten bekend te laten zijn. De gemeente sluit zich aan bij het regionale samenwerkingsverband 'Uniek Sporten' dat zich tot doel stelt om de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking te bevorderen.

- *Bevorderen zwemveiligheid*

In het thema 'Een gezonde start' is de ambitie met betrekking tot de zwemvaardigheid onder alle inwoners beschreven. Het Kindpakket zorgt dat een hoog percentage van de kinderen op Goeree-Overflakkee de mogelijkheid tot het behalen van de zwemdiploma's kent. Inwoners waarvan het reguliere lesaanbod minder of zelfs niet passend is voor hun kinderen, krijgen vaak te maken met aanvullende kosten voor het zwemonderwijs. Dit kan leiden tot de beslissing om kinderen niet zwemveilig te maken. We gaan onderzoeken of we die financiële drempel kunnen verlagen of wegnemen. We streven ernaar dat aan alle kinderen op Goeree-Overflakkee, voor wie het behalen van een zwemdiploma mogelijk is, deze mogelijkheid geboden wordt.

- *Financiële ondersteuning sportdeelname volwassenen*

Waar het Kindpakket voorziet in financiële ondersteuning ten behoeve van de sportdeelname van kinderen, is er geen vergelijkbare regeling ten behoeve van de sportdeelname van volwassenen. In het kader van de evaluatie van het gemeentelijk minimabeleid, zal bekeken worden hoe ook volwassenen hierin financieel ondersteund kunnen worden.

Thema 3 Vitale senioren

In de bevolkingssamenstelling op Goeree-Overflakkee zien we een hoog percentage senioren, hoger dan de regionale en landelijke gemiddelden. De categorie 55+ is hiervan de minst actieve doelgroep qua wekelijkse sportdeelname, wat niet bijdraagt aan een goede gezondheid. Onder andere een sterke groei van mensen met meerdere chronische aandoeningen leidt tot een toenemende zorgvraag. Een gezonde leefstijl helpt bij het voorkomen en/of zo mogelijk keren van chronische aandoeningen als Diabetes type 2, COPD, hart- en vaatziekten, depressie en overgewicht/obesitas.

Wel zien we een toename in het ongeorganiseerde sporten. Wandelen, fietsen, zwemmen en fitness zijn populaire bewegingsvormen. We zien ook grote meerwaarde in een prominentere aanwezigheid van senioren in het actieve sportverenigingsleven. Voor sportclubs is dat bijzonder waardevol, net als voor de actieve senioren zelf.

Ambitie

We zetten in op een leven lang sporten en bewegen. Om die reden streven we naar een sportaanbod voor iedere levensfase, dus ook sportmogelijkheden waarbij het geen voorwaarde is dat de fysieke gesteldheid optimaal is. Een aantrekkelijk beweeg- en sportaanbod voor senioren draagt eraan bij dat de gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid van de nog vitale senioren behouden blijven. Het zorgt er ook voor dat overgewicht en welvaartsziekten teruggedrongen worden.

Het percentage inwoners op Goeree-Overflakkee >50 jaar oud dat lid is van een sportvereniging, is in 2023 hoger dan het percentage in 2019 (voor coronapandemie) op Goeree-Overflakkee.

In 2024 voldoet een hoger percentage inwoners van Goeree-Overflakkee >65 jaar oud aan de beweegrichtlijn dan in 2020.

Waar gaan we op inzetten?

- *Promoten aanbod en gezonde leefstijl*

De passende beweegmogelijkheden voor senioren worden beter in beeld gebracht, met als doel de deelname aan deze activiteiten te vergroten. Hierbij vinden we aansluiting bij bestaande platforms waarop preventieve, sociale en welzijnsactiviteiten en -voorzieningen inzichtelijk zijn. We communiceren op actieve wijze over de beweegactiviteiten in samenwerking met partners. En we stimuleren bewustwording rond gezonde leefstijl en beweging, door voorlichting en campagnes.

- *Behoeften inventariseren*

We gaan de sportbehoeften en wensen van senioren nader in beeld brengen en dit vertalen naar concrete aanbevelingen voor sportaanbieders, maar ook voor de inrichting van beweegvriendelijke openbare ruimte. Op deze manier willen we kennis van de lokale behoeften inzichtelijk maken en het bieden van passend aanbod voor senioren laagdrempeliger.

- *Toeleiding naar passend sportaanbod*

De organisatiekracht in de gemeente kan worden versterkt door verbindingen te leggen en te versterken tussen de organisaties die betrokken zijn, of zouden kunnen zijn, bij de stimulering van deelname aan sport en beweging door senioren. Door gebruik te maken van expertise buiten het beleidsveld sport weten we inactieve inwoners toe te leiden naar passend sportaanbod. We zoeken hiervoor de samenwerking met maatschappelijke organisaties die in sociale activiteiten voorzien, maar ook samenwerking met partners vanuit een zorgachtergrond.

Aan Welzijn op recept wordt het arrangement 'doorverwijzing naar sport' toegevoegd. In samenwerking met Zorggroep Haringvliet, stichting ZIJN en de gemeente Goeree-Overflakkee, wordt op individuele basis ondersteuning verleend om passend beweeg- en sportaanbod te vinden en zo een actievere leefstijl te kennen. De beweegmakelaar vervult hierin een sleutelrol.

- *Aanvullend passend aanbod*

Met aanvullend passend beweegaanbod beogen we onder andere dat senioren op Goeree-Overflakkee meedoen en niet vereenzamen. Samen sporten of bewegen is een prima manier om anderen te ontmoeten en onderdeel uit te maken van een groep. Fite senioren zijn ook beter in staat om aan sociale activiteiten deel te nemen. Met aanvullende beweegprogramma's kunnen meer vliegen in één klap geslagen worden. We stimuleren sportaanbieders op Goeree-Overflakkee hun aanbod (beter) geschikt te maken voor senioren. Indien gewenst ondersteunen we hierbij.

Thema 4 Vitaal verenigingsleven en gemeentelijke ondersteuning sport

Steeds nadrukkelijker worden sportclubs vanuit de samenleving en ook door ons als gemeente aangesproken op hun maatschappelijke rol en bijdrage. Het sportverenigingsleven in Nederland is enorm omvangrijk en gevarieerd. Het is voor de sportparticipatie en de samenleving als geheel van groot belang de mogelijkheden tot keuze te behouden. Dit is geen vanzelfsprekendheid en sportverenigingen moeten continu mee kunnen bewegen met de veranderende vraag in de samenleving en variërende omstandigheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Verenigingen die in staat zijn in te spelen op de actualiteit noemen we vitale verenigingen. Vitaliteit kent met name een interne dimensie; de mate waarin de organisatie op zichzelf goed draait. De financiën, accommodatie en het aantal vrijwilligers zijn dan op orde. Vanuit die basis kan een vereniging zich goed staande houden bij veranderingen of in staat zijn nieuwe doelen te stellen en te proberen die te realiseren. Daarnaast is er een externe dimensie in de vorm van betrokkenheid binnen de omgeving van de club. Die leidt bijvoorbeeld tot samenwerking, waardoor de club niet alleen voor haar leden, maar ook voor andere partijen en de gemeenschap als geheel aantrekkelijker wordt.

Vitale verenigingen binnen onze gemeente zijn belangrijk, zodat zij hun bijdrage kunnen leveren aan de gemeenschap.

Ambitie

We ambiëren vitale verenigingen op Goeree-Overflakkee, die in staat zijn hun breed maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen.

Ondersteuning vanuit de gemeente is gericht op het stimuleren en faciliteren van sportverenigingen bij het vitaal organiseren van hun vereniging.

De uitkomst van de vitaliteitscan sportverenigingen in 2024 is tenminste gelijkwaardig positief aan de uitkomst van de vitaliteitscan sportverenigingen in 2022.

Waar gaan we op inzetten?

- *Kennisdeling*

We delen op actieve wijze de binnen de gemeente beschikbare kennis over de sportdeelname en de behoeften van verschillende doelgroepen. Dit biedt sportaanbieders binnen de gemeente kansen om beter in te spelen op behoeften van sporters. En kan sportaanbieders tegelijk helpen in het realiseren van hun ambities.

We informeren sportaanbieders regelmatig over diverse maatschappelijke thema's en vergroten hiermee de kennis en bewustwording op het gebied van onderwerpen als veilig sportklimaat, positieve sportcultuur, vroegsignalering, diversiteit en inclusie.

- *Cursusaanbod*

Regelmatig wordt geïnventariseerd welke behoefte er is aan scholing en cursussen om als bestuur, aanbieder of andere betrokkenen binnen verenigingen te kunnen groeien in het uitvoeren van de werkzaamheden. Deelname aan dit aanbod wordt gestimuleerd en zo laagdrempelig mogelijk aangeboden, door bijvoorbeeld de deelnamegelden te minimaliseren en waar mogelijk het aanbod lokaal aan te bieden. Doel is dat de verenigingen zich gesteund voelen in hun maatschappelijke verantwoordelijkheden en zich in staat voelen hier op goede wijze invulling aan te geven.

- *Aanbod voor specifieke doelgroepen*

Waar nodig ondersteunen we sportaanbieders met het bedienen van de specifieke doelgroepen door middel van nieuw sportaanbod, maar ook andere ontwikkelingen die de lokale sport beter en breder toegankelijk maken. Doel van de ondersteuning is de drempel te verlagen tot het toegankelijk maken van het lokaal sportaanbod.

- *Subsidiemogelijkheden*

In de afgelopen raadsperiode hebben we vanuit het beleidsveld sport- en beweging maatschappelijke initiatieven van verenigingen ondersteund doormiddel van projectsubsidies. In de komende periode willen we het subsidietraject evalueren met de verenigingen op gebruiksvriendelijkheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. In de tussentijd blijft de projectsubsidie beschikbaar voor initiatieven in lijn met de in deze notitie gestelde ambities en doelstellingen.

Ook bestaat de mogelijkheid een ondersteuningsverzoek aan de gemeente te richten voor de realisatie van accommodatie. Te denken valt aan een nieuwe voorziening op een bestaande sportaccommodatie, maar ook een initiatief tot het bieden van een nieuwe tak van sport op Goeree-Overflakkee. De initiatiefnemer biedt de gemeente een plan aan waarin de sportvoorziening beschreven staat en de ondersteuningsvraag is uitgewerkt. Aan de hand van een afwegingskader beoordeelt het college van burgemeester en wethouders vervolgens het belang van het initiatief ten aanzien van onder andere de sportparticipatie en gezondheidsbevordering op Goeree-Overflakkee.

- *Gezonde sportaccommodaties*

We stimuleren gezondheid in en rond de sportkantine. Thema's als gezond kantineassortiment, rookvrije accommodatie en alcoholmatiging komen hierbij aan de orde. We gaan uit van eigen verantwoordelijkheid van de sportaanbieder en er is ruimte voor eigen afwegingen en invulling. Waar nodig ondersteunen we sportaanbieders in samenwerking met professionele partners, om veelal vaste ongezonde patronen te doorbreken. Hiermee streven we naar een gezonde sportomgeving en daarmee een gezonde leefstijl van inwoners.

- *Onderlinge samenwerking*

We stimuleren samenwerking, kennisdeling, afstemming en uitwisseling tussen sportaanbieders en andere maatschappelijke organisaties op Goeree-Overflakkee. Met het doel elkaar te versterken in het realiseren van diverse maatschappelijke doelen.

- *‘Ondersteuningsloket sport en bewegen’*

De gemeente Goeree-Overflakkee voorziet in een ondersteuningsaanbod dat aansluit bij de behoefte van de sportverenigingen, mits gekoppeld aan de ambities en doelstellingen uit deze Sport- en beweegagenda. Die behoeften lopen uiteen, zowel qua thema's als in ondersteuningsvorm. Hierbij kijken we breder dan enkel de gemeentelijke ondersteuningsmogelijkheden, dus ook naar hetgeen andere overheden, sportkoepels, vertegenwoordigende organisaties en anderen kunnen bieden.

We creëren één centraal loket, één ingang voor ondersteuningsvragen rond sporten en bewegen. Het loket moet eraan bijdragen dat het ondersteuningsaanbod vanuit de gemeente bekender en toegankelijker wordt en verder benut gaat worden door de verschillende doelgroepen.

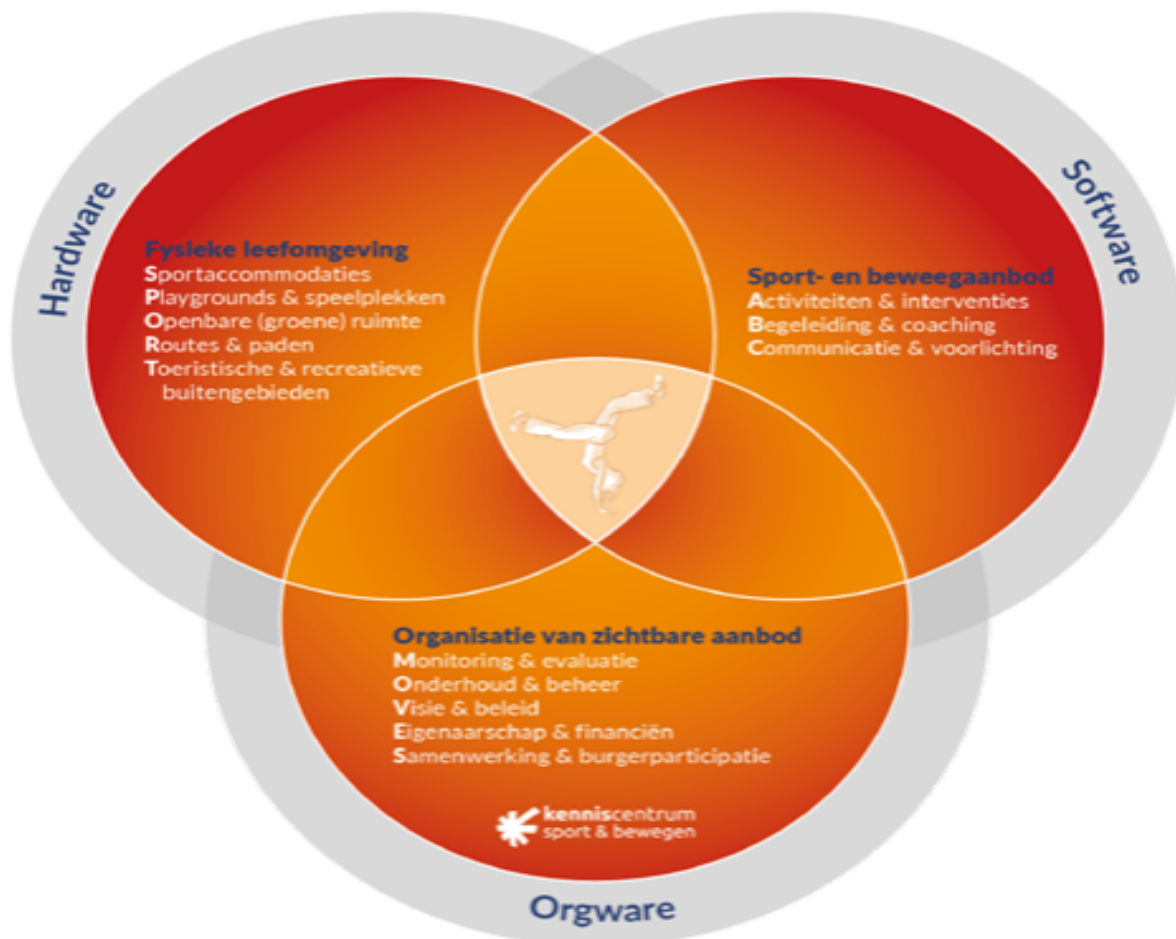
De ondersteuning kan beperkt blijven tot het verschaffen van informatie of een doorverwijzing, maar kan ook leiden tot concrete ondersteuning door een sportcombinatiefunctionaris of tot een subsidieverstrekking. Centrale figuren binnen dit loket zijn de sportcombinatiefunctionarissen en de contactfunctionaris verenigingen.

Zij zijn in staat de eerste vragen te beantwoorden en waar nodig kunnen zij een beroep doen op de betreffende interne collega of externe contactpersoon die met de ondersteuningsvraag aan de slag gaat. Ook wordt vanuit het loket lokaal sportaanbod gepromoot, onder andere via publiekscampagnes en het digitale platform Samen0187. Dit platform zal doorontwikkeld worden en moet de plek zijn waar het sportaanbod van Goeree-Overflakkee inzichtelijk is.

Thema 5 Een omgeving die uitnodigt tot beweging

De openbare ruimte wordt steeds belangrijker als plek voor actieve vormen van recreatie, (informele) sportbeoefening en sportevenementen, ook voor volwassenen en ouderen. Als de leefomgeving van mensen zo wordt aangepast dat ze meer gaan bewegen, spelen en sporten levert dit vele voordelen op met betrekking tot de gezondheid en sociale aspecten. De verbinding tussen voorzieningen, activiteitsaanbod en onderhoud is van belang. Hardware, software en orgware dienen onderling in balans te zijn, conform het Beweeg Vriendelijke Omgevingsmodel.

Figuur Beweeg Vriendelijke Omgevingsmodel – bron: Kenniscentrum sport & bewegen

In het verbeteren van de ervaren kwaliteit van wonen, welzijn en zorg is een leefbare woonomgeving een voorname factor. Oudere inwoners geven aan sociale, groene en schone (gemeenschappelijke) woonomgevingen belangrijk te vinden. Ook hechten zij waarde aan een passende ruimtelijke omgeving (bijvoorbeeld stoepen) en veilige fietspaden.

Spelen en bewegen is minder vanzelfsprekend geworden in het dagelijkse leven van kinderen. De oorzaken zijn legio, variërend van digitalisering tot een terughoudende en voorzichtige rol van ouders en verzorgers bij het buitenspelen. Sporten en spelen hebben veel raakvlakken en spelen draagt ook bij aan het bereiken van geldende beweegnormen voor kinderen als wel in de motorische ontwikkeling. Door de combinatie tussen sporten en spelen nadrukkelijker te maken bij de inrichting van speellocaties in de openbare ruimte worden deze multifunctioneler in gebruik en voor meerdere doelgroepen interessant: 'overdag een speelplaats, in de avond een bootcampplaats'.

Ambitie

De beweegvriendelijke omgeving staat nadrukkelijk en domeinoverstijgend op de gemeentelijke agenda bij ontwikkelingen in de openbare ruimte. Het doel is om, waar nodig, de omgeving als preventief instrument voor lichamelijk en geestelijk welzijn in te richten en om de leefbaarheid in onze dorpen te vergroten.

De kindomgeving wordt steeds gezonder. Dat uit zich onder andere in voldoende beweeg- en speellocaties, de inrichting rondom de school en sportaccommodaties die in verschillende facetten steeds nadrukkelijker gezondheid uitdragen.

In alle kernen gaan we met de scholen en de dorpsraden in gesprek over het beweegvriendelijker maken van de buitenruimte en het veiliger inrichten van loop- en fietsroutes voor kinderen. We geven in de komende raadsperiode een speelimpuls aan wijken waar bovengemiddeld veel beweegarmoede is.

Met ingang van 2022 worden er jaarlijks op Goeree-Overflakkee tenminste 3 locaties in de openbare ruimte aangepast, waardoor deze verschillende doelgroepen tot beweging uitnodigen.

Met ingang van 2022 groeit het aantal rookvrije sportlocaties op Goeree-Overflakkee en in 2025 zal tenminste 80% van de sportlocaties rookvrij zijn.

Waar gaan we op inzetten?

- *Integraal maatschappelijk beleidskader voor de leefomgeving (IMBK)*

In 2022 wordt een integraal maatschappelijk beleidskader voor onze gemeente opgesteld. Primair gericht op de opgaven die binnen het team Leefbaarheid en Wijk belegd zijn. Niet enkel economisch gedreven, maar vanuit het perspectief van brede welvaart, waarbij thema's als gezondheid, welzijn en sociale cohesie worden meegenomen. Hierbinnen is ook plaats voor ambities vanuit de Sport- en bewegingagenda: specifiek het thema 'Een omgeving die uitnodigt tot beweging'.

- *Beweegvoorzieningen in buitenruimte*

Bij reeds geplande en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen wordt bepaald in hoeverre rekening gehouden kan worden met sporten en bewegen en hoe dit realistisch ingepast kan worden, in lijn met de ambities. Daarnaast initiëren we ruimtelijke ontwikkelingen op basis van inzichten uit onder andere de leefbaarheidsmonitor, het IJslands Preventiemodel en de Sport- en bewegingagenda.

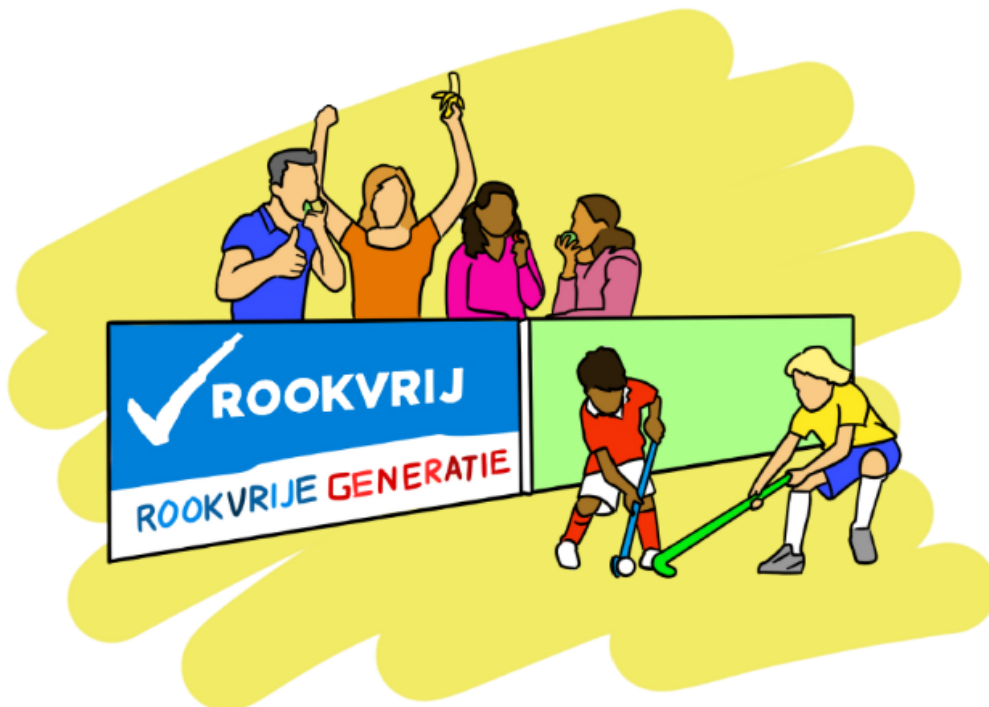

We realiseren een directe verbinding en integratie tussen beweegvoorzieningen en het speelruimtebeleid binnen de gemeente. De combinatie van speel- en beweegvoorziening wordt nagestreefd, waardoor uitbreiding van beweegvoorzieningen niet in alle gevallen aanvullende ruimte of forse investeringen vergt. Passend speel- en beweegaanbod in de openbare ruimte voor diverse te onderscheiden doelgroepen waarvoor reguliere inrichting niet altijd aansluit bij de mogelijkheden tot gebruik, nemen we hierin mee.

- *Rookvrije sportomgeving kinderen*

Kinderen moeten in een rookvrije omgeving kunnen sporten en spelen. Daarom stimuleren en ondersteunen we (sport)verenigingen in het realiseren van rookvrije locaties waar door kinderen bewogen wordt, zoals de sportaccommodatie en (openbare) speellocaties.

We sluiten met onze sport- en beweegambities aan bij het langjarig project OKO (Opgroeien in een kansrijke omgeving) en de campagne 18NIX. Vermindering en ontmoediging van middelengebruik is belangrijk om gezond op te groeien. Sport en bewegen zijn belangrijke pijlers die ondersteunend werken om gezonde keuzes te leren maken.

Aan de zijlijn: randvoorwaarden

De ambities zijn helder en de thema's en inzet zijn uitgewerkt. De concrete invulling zullen we samen met onze samenwerkingspartners verder vormgeven. De kans van slagen is mede afhankelijk van de randvoorwaarden.

Sportteam GO

Het overgrote deel van sportactiviteiten die op Goeree-Overflakkee plaatsvinden worden georganiseerd vanuit verenigingen, commerciële sportaanbieders, onderwijs of vinden buiten georganiseerd verband plaats. De gemeente zet in op sportaanbod en ondersteuning, met name vanuit Sportteam GO en de JOGG-regisseur, gerelateerd aan gemeentelijke doelen op het vlak van met name sport, gezondheid en preventie. Gericht op het realiseren van aanvullend resultaat, juist ten behoeve van die thema's en doelgroepen die de prioriteit krijgen vanuit het de Sport- en beweegagenda. Dit is bepalend voor de inzet en het werkgebied van de gemeentelijke medewerkers sport.

Werkgebied

Het werkgebied van Sportteam GO ligt zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Het team ondersteunt maatschappelijke organisaties waarmee veelal in partnerschap samengewerkt wordt. De inzet is gericht op de inwoners van Goeree-Overflakkee en de nadruk van de werkzaamheden ligt op het doorgeven en aanwakkeren van de passie om dagelijks te sporten of te bewegen.

Het hebben van een eigen sportteam heeft zo zijn voordelen. De programmering en ondersteuning vanuit Sportteam GO is direct verbonden aan de Sport- en beweegagenda. En er kan flexibel en snel ingesprongen worden op wensen vanuit de samenleving en de gemeente. De lijnen van Sportteam GO binnen de gemeentelijke organisatie zijn kort, wat ook benut wordt ten behoeve van externe maatschappelijke organisaties waarmee gezamenlijk ingezet wordt op het stimuleren van sport en bewegen. Ook vindt er afstemming en samenwerking met commerciële organisaties plaats als dit een maatschappelijke meerwaarde geeft.

Sportteam GO brengt op verschillende beleidsterreinen de bewustwording op gang om sport als middel in te zetten voor het realiseren van beleidsdoelen. En geeft hier in samenwerking met maatschappelijke organisaties ook concreet invulling aan. Te denken valt aan onderwerpen als preventie, signalering en jeugdoverlast.

Inzet

Sportteam GO is actief op alle drie de onderdelen die met elkaar de kern van de aanpak in de Sport- en beweegagenda vormen:

1. Iedere inwoner moet in de gelegenheid zijn te bewegen/sporten
2. Bewustwording en stimulering rondom beweging en gezonde keuzes
3. Voldoende sport- en beweegaanbod waarbij de nadruk ligt op het meedenken, stimuleren en aanmoedigen van de maatschappelijke uitvoeringspartijen.

De sportcombinatiefunctionarissen zijn sleutelfiguren in een groot deel van de uitvoering van de thema's. De inzet zal ten opzichte van voorgaande jaren wat veranderen, met name door een nadrukkelijker inzet gericht op het activeren van de specifieke doelgroepen die achterblijven in sportparticipatie. En door een verandering in de wijze waarop de ondersteuning aan verenigingen en de inwoner wordt vormgegeven, vanuit het ondersteuningsloket sport en bewegen. De rol van de sportfunctionaris varieert per thema en project, van ondersteuner tot organisator en van aanjager tot verbinder/ beweegmakelaar.

De ruimte tot nieuwe manieren van inzet wordt gevonden in de huidige omvang en samenstelling van Sportteam GO. Eén voorbeeld hiervan is dat de buurtsportactiviteiten en activiteiten gericht op kennismaking met sportaanbieders geïntegreerd gaan worden in het bewegconcept 2+1+2. Dat creëert direct de ruimte om hierbinnen een actieve rol te vervullen en een intensievere connectie met het onderwijs te verwezenlijken.

Financiën

Met het verwezenlijken van de ambities opgenomen in deze notitie zijn kosten gemoeid. Grofweg zijn die kosten te onder te verdelen in menskracht en uitvoeringsbudget. Beide worden kort toegelicht en zullen in de nadere uitwerking van de uitvoeringsprogramma's gespecificeerd worden.

Menskracht

Binnen het beleidsveld sport vindt nog altijd ontzettend veel werk plaats door vrijwilligers die dit doen vanuit passie en de wil om bij te dragen aan de samenleving. Hun inzet is onbetaalbaar en zien we als het grootste kapitaal in het aanbod en stimuleren van sport. In aanvulling op de vrijwilligers zijn er ook steeds meer mensen als professional actief in de sport. In relatie tot deze Sport- en bewegagenda zien we dat de professionals onder de samenwerkingspartners met name in het onderwijs, de zorg, de exploitatie van sportaccommodaties en de commerciële sport actief zijn. Veelal hoeft hun inzet niet apart bekostigd te worden in geval van samenwerking, omdat er dan sprake is van een gedeelde ambitie en de inzet past binnen de functies van de betreffende mensen.

Dat geldt ook voor de sportcombinatiefunctionarissen binnen Sportteam GO en de JOGG-regisseur. Ongeacht of zij voor een groep schoolkinderen staan, mensen in beweging brengen als beweegmakelaar of verenigingen ondersteunen, dekking voor hun inzet is geborgd in de gemeentebegroting (deels bestaande uit externe subsidie). Voor ondersteuning vanuit andere overheden en sportbonden geldt dat dit overwegend minimale kosten met zich meebrengt.

Uitvoeringsbudget

Om in nieuw sportaanbod te kunnen voorzien zijn materialen, ruimte/ accommodatie, promotie, e.a. vaak vaste onderdelen die kosten met zich meebrengen. In sommige gevallen zijn er loonkosten van toepassing of vergt een project om andere redenen een forse investering. We kennen een aantal financiële bronnen waar gebruik van gemaakt kan worden, waaronder;

- Uitvoeringsbudget Sportakkoord
- Uitvoeringsbudget Preventieakkoord
- Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven
- Activiteitenbudget Sportteam
- Werving van externe subsidies, of gratis te verkrijgen materialen
- Bestaande budgetten buiten beleidsveld sport, als WMO, jeugd, speelruimte, e.a.
- (Co-)financiering vanuit samenwerkingspartners

Voor enkele onderdelen van de uitvoering geldt dat een nadere uitwerking vereist is alvorens de haalbaarheid hiervan bepaald kan worden, net als de financiële impact. Vergt dit financiën die niet vanuit bestaande middelen gedekt kunnen worden, dan wordt dit aanvullend ter besluitvorming voorgelegd.

Communicatie

Om zoveel mogelijk partners en inwoners in beweging te krijgen is communicatie van groot belang. Ook de Adviesraad Sociaal Domein Goeree-Overflakkee heeft in de afgelopen jaren meermaals in zijn advisering gewezen op het grote belang van goede communicatie vanuit de gemeente, met betrekking tot het beleid en de effecten hiervan op inwoners. We maken bekend wat de ambities zijn, betrekken organisaties en individuen hierbij en zorgen dat ondersteuningsmogelijkheden ook goed bekend zijn bij de doelgroep(en) die het betreft. In geval van de Sport- en beweegagenda bestaat die doelgroep uit m.n. sportaanbieders, overige maatschappelijke organisaties en de inwoners van Goeree-Overflakkee.

Monitoring en evaluatie

Het monitoren en evalueren van de Sport- en beweegagenda heeft enerzijds tot doel om de effectiviteit van de ingezette acties te meten en na te gaan in hoeverre de ambities en doelstellingen zijn gerealiseerd. Hiervoor maken we gebruik van onder andere beschikbare rapportages over landelijke en regionale ontwikkelingen, GGD-rapportages, participeren we in de monitor sport en gemeenten, houden we jaarlijks de ledenontwikkelingen van sportverenigingen bij en brengen we waar nodig aanvullende lokale cijfers en gegevens in beeld. Anderzijds is het nodig om de inzet van middelen te legitimeren. We willen (samen met onze partners) leren van het proces en de effecten die onze inzet heeft. Daar waar nodig stellen we bij, zodat de effectiviteit van de uitvoering wordt vergroot.

Mede op basis van de genoemde informatiebronnen rapporteren we de gemeenteraad over de uitvoering en (voorlopige) resultaten wanneer we ruim een jaar aan de slag zijn, medio 2023. Eind 2024 doen we dat opnieuw.

Inspirerende documenten

Intern

- Startnotitie Sportbeleid Goeree-Overflakkee 2021
- Visie breed sociaal domein Goeree-Overflakkee, 'Samen leven op Goeree-Overflakkee'
- Startnotitie Integraal Maatschappelijk Beleidskader (IMBK)
- Beleidsnota Preventie en Vroegsignalering 2018 – 2022:
Investeren in mogelijkheden en kwaliteit van leven, inclusief actieplan
- Lokaal Preventie Akkoord 2022 Goeree-Overflakkee
- Beleidsregel Kindpakket Goeree-Overflakkee

Extern

- *Handreiking Sport, bewegen en de omgevingswet* (Vereniging Sport en Gemeenten)
- Nationaal Sportakkoord
- IJslands preventiemodel
- Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)
- Uniek sporten
- Positieve gezondheid
- *Visiedocument Sport stimuleert!* (Vereniging Sport en Gemeenten)
- Factsheet Brede Motorische Ontwikkeling

Bijlagen

1. Effecten corona op lokale sport
2. Enquêteresultaten onderwijs
3. Enquêteresultaten sportverenigingen
4. Afwegingskader nieuwe accommodatie

Bijlage 1 Effecten corona op lokale sport

De startnotitie geeft een beeld van de huidige situatie inzake de sportparticipatie en gezondheid op Goeree-Overflakkee. Dit beeld is gebaseerd op cijfers en aanvullend beschikbare gegevens die dateren van voor de uitbraak van de corona-pandemie. De landelijke maatregelen gericht op het bestrijden van het coronavirus hebben ook indringende effecten gehad op de sportaanbieders en de mogelijkheden om te sporten. Onder andere het Mulier Instituut en NOC*NSF monitoren die effecten op de sportaanbieders en op de sportparticipatie van mensen. Onderstaande constatering hebben betrekking op landelijke gemiddelden.

Het sport- en beweeggedrag is als gevolg van de coronapandemie veranderd. Zo wordt meer buiten dan binnen gesport en minder in georganiseerd verband. Een logisch gevolg van het niet (binnen) kunnen sporten in groepsverband. Het leidt tot een afname van de ledenaantallen bij ca. 40% van de sportverenigingen, met name bij de binnensporten. Net als een afname van het aantal vrijwilligers.

De sportdeelname van met name jeugd zien we bij sluiting van het verenigingsleven drastisch dalen, zelfs halveren. Bij heropening van de sportclubs zien we dit gelukkig ook snel weer herstellen tot op het oude niveau. Voor de leeftijdscategorie 20 tot 45 jaar geldt dat deze er goed in slaagt alternatieve sportmogelijkheden te vinden zodra sportaanbieders de deuren moeten sluiten. Dat geldt voor de oudere doelgroepen in mindere mate en deze zien we ook met meer vertraging terugkeren op het oude niveau qua sportdeelname.

De zorgen onder verenigingsbestuurders over het voortbestaan van hun club zijn ten opzichte van het eerste 'coronajaar', afgenomen. Dankzij steunmaatregelen kunnen de meeste clubs hun omzetverlies opvangen en blijft de financiële impact van de pandemie hierdoor beperkt voor sportverenigingen.

De fitnessbranche heeft, in vergelijking met de situatie van net voor de uitbraak van het coronavirus, bijna een kwart van de leden verloren. Ook dankzij de financiële steunmaatregelen van de overheid is deze branche veerkrachtig gebleken, maar de zorgen over het voortbestaan zijn overwegend groter dan bij de sportverenigingen.

Deze constatering komen overeen met het beeld dat we hebben van de effecten op sportverenigingen op Goeree-Overflakkee. Dat baseren we o.a. op de verschillende momenten waarop verenigingen gegevens hieromtrent hebben aangeleverd.

ENQUETE RESULTATEN ONDERWIJS

In december 2020 is een vragenlijst uitgezet onder de scholen op Goeree-Overflakkee. Zowel primair- als voortgezet onderwijs zijn bevroegd over hun inzet en ambities op gebied van bewegen en een gezonde leefstijl. De vragenlijst is door 30 scholen ingevuld en de uitkomsten zijn samengebracht in deze weergave. Het geeft de hoofdlijnen en gemiddelde scores weer en zal dus niet op alle onderdelen voor iedere school van toepassing zijn.

Bijlage 3 Enquêteresultaten sportverenigingen

gemeente
Goeree-Overflakkee

SPORTVERENIGINGEN OP GOEREE-OVERFLAKKEE

In december 2020 is een vragenlijst uitgezet onder de sportverenigingen die Goeree-Overflakkee rijk is. Zowel binnensport- als buitensportverenigingen zijn bevraagd op tal van thema's waar sportverenigingen in meer of mindere mate mee te maken hebben. De uitkomsten zijn samengebracht in deze weergave. Het geeft de hoofdlijnen en gemiddelde scores weer en zal dus niet op alle onderdelen voor iedere sportvereniging van toepassing zijn. Het toont dat sportverenigingen op ons eiland realistisch zijn over de uitdagingen voor de toekomst, maar tegelijk de nodige ambities kennen om hun grote maatschappelijke waarde te behouden.

HUIDIGE SITUATIE

69%

van de verenigingen geeft aan dat saamhorigheid de kracht van de vereniging is.

85%

van de verenigingen beschikt over voldoende bestuursleden. Het aantal trainers/vrijwilligers is bij 67% van de verenigingen op orde.

48%

van de verenigingen ziet het ledenaantal in de afgelopen 5 jaar dalen, bij 33% is het gelijk gebleven en 18% ziet enige groei.

52%

van de verenigingen is tevreden over de financiën, 33% is neutraal en 15% ontevreden.

65%

maakt zich enigszins of grote zorgen over het voortbestaan van de vereniging. Corona speelt een grote rol.

HIER ZETTEN VERENIGINGEN ZICH GRAAG VOOR IN:

LEDENGROEI

KWALITEIT TRAINERS

SOCIALE PLAATS VOOR IEDEREEN

EN DIT VINDEN VERENIGINGEN BELANGRIJK:

VEILIG SPORTKLIMAAT (80%)

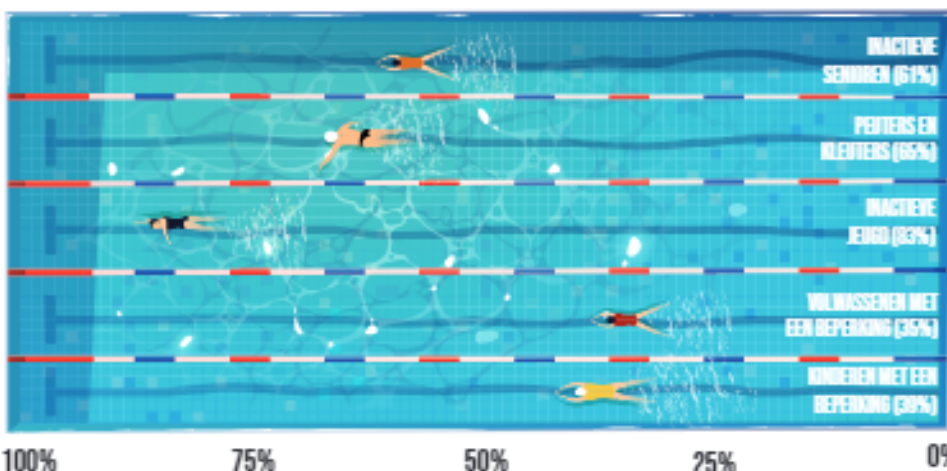

OPLEIDEN VAN TRAINERS (70%)

ROOKVRIJE SPORTACCOMMODATIES (52%)

VERENIGINGEN WILLEN ZICH GRAAG INZETTEN VOOR DEZE DOELGROEPEN:

TE BEREIKEN DOOR

CLINICS

STRUCTUREEL AANBOD CREËREN

KENNISMAKINGSPROJECTEN

BENODIGDHEDEN

FINANCIËN

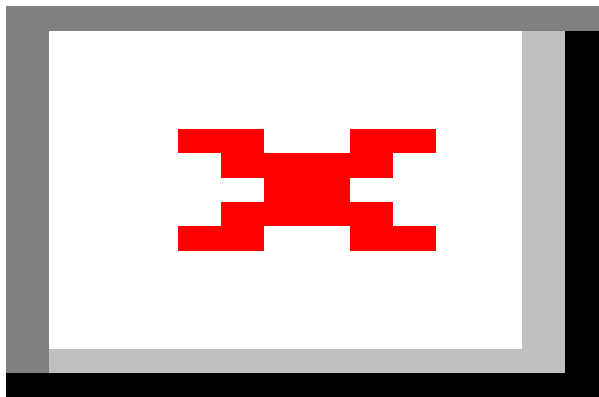

TRAINERS

Bijlage 4 Afwegingskader nieuwe sportaccommodatie

Binnen de gemeente Goeree-Overflakkee is in het verleden voorgekomen dat er werd gekozen om bij nieuwe accommodatieverzoeken te accommoderen. Daarmee wordt bedoeld dat de gemeente een accommodatie liet realiseren t.b.v. één of meerdere sportvereniging(en) en als eigenaar nadere afspraken omtrent o.a. onderhoud en gebruikerslasten maakte met de hoofdgebruiker(s) van de accommodatie. Met de harmonisatie buitensportaccommodaties wordt beoogd privatisering van het onderhoud van de bestaande sportaccommodaties te laten plaats vinden, waarmee de gemeente meer afstand neemt van de betreffende sportaccommodaties. In lijn met deze ontwikkeling wordt voorgesteld om bij toekomstige investeringsvraagstukken met betrekking tot nieuwe sportaccommodaties, dit afwegingskader te hanteren. Het afwegingskader bevat een set elementen die ondersteuning bieden bij de integrale afweging en kwalitatieve beoordeling of de gemeente wel of niet over gaat tot faciliteren. Dit is geen model dat volledig uitsluitel geeft, noch direct tot een financiële verplichting leidt, maar een richtinggevend kader in voorbereiding op de door het college te maken afwegingen en te nemen besluiten. Bij accommodatievraagstukken vanuit een niet-commerciële partij wordt altijd het gesprek aangegaan met de initiatiefnemer op basis van het kader. De gemeente streeft naar maatwerk, maar gaat ook uit van reeds geldende kaders binnen de sport. Denk hierbij aan de normeringen die zijn gehanteerd voor een financiële bijdrage binnen de harmonisatie voetbalaccommodaties. Wanneer het een aanvraag van commerciële aard betreft, is het afwegingskader niet van toepassing. De gemeentelijke afdeling vastgoed zal de aanvraag als een regulier zakelijk verzoek in behandeling nemen en hierbij in principe de grondprijzenbrief als uitgangspunt hanteren.

Schema criteria afwegingskader nieuwe sportaccommodatie

Toelichting afwegingskader

Item	Omschrijving
<p>Commerciële aard/Maatschappelijke aard Wat is de aard van de aanvraag? Dit afwegingskader is UITSLUITEND bedoeld voor initiatieven van maatschappelijke aard. Een ondersteuning vanuit de gemeente kan niet in strijd zijn met de wet markt en overheid.</p>	<p>Een maatschappelijke partij onderscheidt zich door het gebruik van met name niet betaalde trainers en andere betrokkenen (vrijwilligers). Bij een commerciële partij zijn het veelal betaalde medewerkers in dienst van het bedrijf. Een commerciële partij heeft vrijwel altijd een winsttoegmerk, daar waar een maatschappelijke partij in financiële zin gericht is op instandhouding van de sportorganisatie.</p>
<p>Behoeft Is de behoefte aantoonbaar?</p> <p>Nee = 0 punten</p> <p>Ja = 2 punten</p>	<p>De investering in de accommodatie/voorziening vervult een concrete behoefte nu en in de toekomst (indicatie ongeveer 10 jaar na aanvraag). De behoefte is aantoonbaar middels een behoefteanalyse. Voor sportaccommodatie/voorziening wordt aansluiting gevonden bij de normen en richtlijnen van NOC*NSF, VSG en/of de betreffende sportbond.</p>
<p>Vernieuwing Is het initiatief vernieuwend?</p> <p>Niet vernieuwend = 0 punten</p> <p>Het initiatief is vernieuwend voor een wijk/kern = 1 punt</p> <p>Het initiatief is vernieuwend voor het hele eiland = 2 punten</p>	<p>Goeree-Overflakkee biedt een deel van het volledige sportaanbod dat bestaat. En als afgeleide van traditionele sporten ontstaan ook regelmatig nieuwe sporten en vernieuwende concepten die geschikt zijn voor brede doelgroepen. Fysieke ruimte benodigd voor deze sport kan worden gevonden in een bestaande accommodatie of op een nieuwe plek. Het vernieuwende karakter t.o.v. traditionele sporten, verbreden en versterken de sportinfrastructuur op Goeree-Overflakkee.</p>
<p>Toegevoegde waarde in relatie tot sport en gezondheid Is het initiatief van toegevoegde waarde in relatie tot de gemeentelijke ambities met betrekking tot sport en gezondheid?</p> <p>Nee = 0 punten</p> <p>Het initiatief vindt enkel aansluiting op punt A of B = 2 punten</p> <p>Het initiatief vindt aansluiting op zowel punt A en B = 4 punten</p>	<p><u>A.</u> Sportdeelname draagt positief bij aan de gezondheid. Het concept 'Positieve Gezondheid' kent 6 dimensies die gezamenlijk de brede meerwaarde van sportdeelname op een persoon duiden;</p> <ul style="list-style-type: none"> Lichaamsfuncties Mentaal welbevinden Dagelijks functioneren Kwaliteit van leven Meedoen Zingeving <p><u>B.</u> Specifiek richt het gemeentelijk sportbeleid zich op sportstimulering van doelgroepen die achterblijven qua sportparticipatie.</p>
<p>Aanvullende gemeentelijke doelstellingen Vindt het initiatief aansluiting op gemeentelijke doelstellingen anders dan vanuit sport?</p> <p>Nee = 0 punten</p> <p>Het initiatief vindt aansluiting op een gemeentelijke doelstelling anders dan vanuit sport = 1 punt</p> <p>Het initiatief vindt aansluiting op tenminste twee gemeentelijke doelstellingen anders dan vanuit sport = 2 punten</p>	<p>Aansluitend bij de volgende gemeentelijke doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Cultuur -Preventieve volksgezondheid -Preventie en vroeg signalering -Toerisme en recreatie
<p>Capaciteit Is er een knelpunt in capaciteit?</p> <p>Nee = 0 punten</p>	<p>Vraag en aanbod dienen duurzaam op elkaar te zijn afgestemd. Het uitgangspunt is dat eerst bestaande accommodatiecapaciteit optimaal wordt benut. Pas als vaststaat dat het niet binnen een andere accommodatie kan worden ondergebracht of wanneer er</p>

<p>Het initiatief vindt een knelpunt in een kern = 1 punt</p> <p>Het initiatief vindt een knelpunt eiland breed = 2 punten</p>	<p>noodzaak is ontstaan in de huidige capaciteit, dan investeert of faciliteert de gemeente nieuwe accommodatie.</p>
<p>Vitaliteit/participatie Draagt de voorziening bij aan de vitaliteit? De initiatiefnemer duidt dat de meerwaarde van een sportvoorziening sport overstijgend is en dat er mogelijkheden zijn voor inwoners om te participeren.</p> <p>Het initiatief biedt nauwelijks meerwaarde = 0 punten</p> <p>Het initiatief biedt meerwaarde rondom vitaliteit en participatie voor een wijk/kern = 1 punt</p> <p>Het initiatief biedt meerwaarde rondom vitaliteit en participatie voor het hele eiland = 2 punten</p>	<p>Sportaccommodaties dienen sportdeelname op een laagdrempelige manier te faciliteren, waarbij in de basis iedere inwoner van Goeree-Overflakkee mogelijkheden heeft om gebruik te maken van de accommodatie. Is het een omgeving waarin mensen zich thuis voelen, betrokken zijn bij elkaar, en voor elkaar klaar staan. Een veilige en verzorgde omgeving waarin mensen elkaar (willen) kennen, op elkaar letten en elkaar in eerste aanleg laagdrempelige hulp bieden waar nodig en mogelijk.</p>
<p>Kosten baten analyse Is inzichtelijk gemaakt wat de verwachte kosten zijn over een periode van 10 jaar en hoe de dekking wordt beoogd?</p> <p>Nee = 0 punten</p> <p>Ja = 2 punten</p>	<p>Er moet een business case zijn opgesteld om niet alleen de investeringen, maar ook de jaarlijkse exploitatiekosten en -opbrengsten inzichtelijk te krijgen en dit over een periode van 10 jaar. Hieruit blijkt ook de gevraagde financiële betrokkenheid vanuit de gemeente.</p>

Er is gekozen voor de optie scoren met ondergrens, gelijk aan de subsidieregeling voor maatschappelijk initiatieven. Dit betekent dat op ieder criterium maximaal 2 punten behaald kunnen worden, met uitzondering van *Toegevoegde waarde in relatie tot sport en gezondheid*. Hier kunnen 4 punten aan toegekend worden, vanwege het grote belang dat aan dit criterium gehecht wordt. Op de 7 onderdelen kunnen in totaal maximaal 16 punten gescoord worden. Initiatieven die 12 punten of minder scoren komen niet in aanmerking voor eventuele ondersteuning. De portefeuillehouder kan beargumenteerd afwijken van deze stelregel.

Het initiatief om het kader te doorlopen ligt bij de initiatiefnemer. Deze is zelf aan zet om een plan op te stellen, dat op basis van het afwegingskader door de gemeente beoordeeld kan worden. Bepaald wordt of alle onderdelen van het kader goed zijn doorlopen: is de onderbouwing van de elementen van het afwegingskader voldoende? Past het initiatief binnen de gemeentelijke ambities met betrekking tot sport en gezondheid van Goeree-Overflakkee?

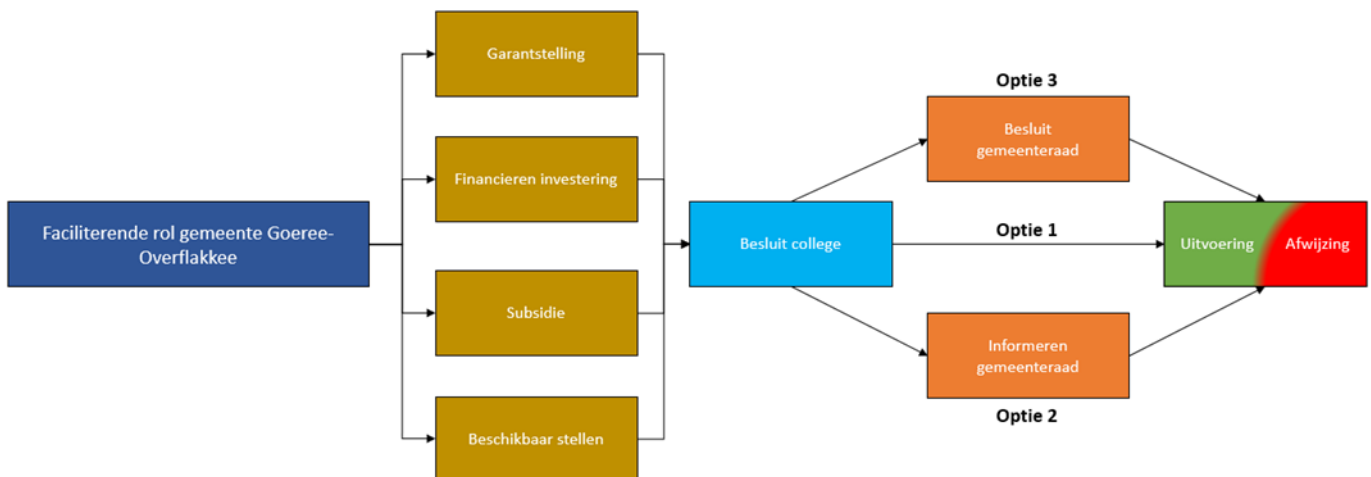
Bij een positief oordeel over de doorlopen eerste fase van dit afwegingskader, worden in fase 2 andere beleidsvelden en teams betrokken in de beoordeling van het initiatief. Team financiën bijvoorbeeld, dat onder meer beoordeelt of de benodigde financiële ruimte bestaat om financieel bij te kunnen dragen. Zij kunnen indien van toepassing ook adviseren tot afwijzing op basis van onvoldoende (te creëren) ruimte in de gemeentelijke begroting.

Mocht duurzaamheid een aandachtspunt zijn binnen het initiatief, dan wordt ook dat team betrokken. Team maatschappelijke ontwikkelingen behoudt gedurende het gehele proces van doorlopen van het afwegingskader en het uitvoeringskader de regie en betreft de betreffende andere beleidsvelden en teams hierin. Fase 2 wordt afgesloten met een besluit vanuit het college tot afwijzing of doorzetten van het initiatief naar het uitvoeringskader.

Besluit het college om het initiatief door te zetten, dan wordt bepaald welke van de meest gebruikelijke opties tot faciliteren het meest passend is; garantstelling, financieren investering, subsidie of beschikbaar stellen accommodatie/ voorziening. Het college neemt met betrekking tot het uitvoeringskader een besluit. In het geval dat de financiële ruimte in de gemeentebegroting ontbreekt zullen die financiën als onderdeel van de besluitvorming, opgenomen worden in de kadernota. In een integrale overweging zal de gemeenteraad vervolgens besluiten over het al dan niet beschikbaar stellen van de benodigde financiële middelen, ter uitvoering van het initiatief.

Zoals eerder aangegeven, de gemeente heeft de intentie dat de initiatiefnemer zoveel mogelijk in eigen beheer heeft, oftewel privatisering is het uitgangspunt. De gemeente zal gedurende 3 jaren na realisatie jaarlijks monitoren hoe het verloop is.

Uitvoeringskader

Toelichting uitvoeringskader

Item	Omschrijving
------	--------------

Garantstelling	De gemeente staat (via het waarborgfonds sport) garant voor 1/3 van de investering.
Financieren investering	De gemeente geeft opdracht en betaalt de firma die het realiseert. Er is geen sprake van korting of subsidie aan de vereniging. De bekostiging vindt plaats door middel van een jaarlijks huurtarief dat opgelegd wordt aan de vereniging. De vereniging betaalt de volledige kosten terug aan de gemeente.
Subsidie	De gemeente draagt bij aan de aanlegkosten of instandhoudingskosten. De subsidie betreft een financiële tegemoetkoming voor de vereniging. Overige kosten worden betaald middels cofinanciering. De vorm en mate waarin gesubsidieerd wordt kan verschillen.
Beschikbaar stellen	De gemeente ziet het als haar verantwoordelijkheid om een voorziening volledig beschikbaar te stellen zonder dat hiervoor kosten in rekening worden gebracht.
Besluit college (optie 1)	Het college neemt een besluit of de gemeenteraad betrokken dient te worden. Zo ja, of dit informierend of ter besluitvorming is. Tevens wordt bepaald of - en op welke wijze de gemeenteraad betrokken dient te worden.
Informeren gemeenteraad (optie 2)	De gemeenteraad wordt geïnformeerd over het genomen collegebesluit middels een raadsbrief.
Besluit gemeenteraad (optie 3)	De gemeenteraad neemt vanuit zijn bevoegdheid een besluit over het initiatief en de gemeentelijke betrokkenheid.